

T.C.

ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL ARŞİV POLİTİKASI

POLİTİKA BAŞLIĞI :

Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğü (ADYÜ) bünyesinde basılı ve elektronik ortamda üretilmekte olan çalışmaların, (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) üniversite bünyesinde uluslararası açık erişim standartlarına uygun açık erişim, kurumsal arşivleme, uzun dönemli derleme ve dijital koruma.

BAĞLAM :

1 Mart 2006 yılında İnönü Üniversitesi, Harran Üniversitesi ve Gaziantep Üniversitesinden ayrılarak Adıyaman Üniversitesi olarak kurulmuş olan Adıyaman Üniversitesi Türkiye Cumhuriyeti'nin çıkarlarına ve kalkınmasına hizmet edecek, sanayinin ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte eğitim vermeyi, araştırmalar yapmayı ve araştırma sonuçlarının mümkün olan en geniş çevrelere sunulmasını ilke edinmiştir. Bir devlet üniversitesi olarak Adıyaman Üniversitesi, lisans ve lisansüstü seviyelerde; araştırmacı, yaratıcı ve girişimci, eleştirel düşünceye yatkın ve karar vermede özgür, ekip çalışmasında başarılı, katma değeri yüksek üretime önderlik edecek, kendi iş ortamını yaratacak bilim insanları yetiştirerek ülkemize katkıda bulunmayı hedeflemekte ve bir araştırma üniversitesi olarak geniş kitlelere karşı taşıdığı sorumluluklarının önemini çok iyi bilmektedir.

Türkiye'nin sanayi alanında gelişimi ve Türkiye ekonomisinin geleceği, yeni teknolojilerden yararlanılmasına ve bu teknolojilerin geliştirilmesinde oynanacak aktif role bağlı olacaktır. Bunun içindir ki, ileri ülkelerde, özellikle teknolojik alanda üst düzeyde eğitim-öğretim ve araştırma yapma temel amacıyla benimsenen kurumlar, bilindiği üzere üniversitelerdir. Ülkemizde böylesi bir misyonu yüklenmesi için kurulan üniversitelerden biri olan Adıyaman Üniversitesi' nin akademik çalışmalarının açık erişim olarak paylaşılması, bu çalışmaların görünürlüğünü ve tanınırlığını arttırmayı mümkün kılarak, yapılacak yeni araştırmalarda kamu ve özel sektörden daha fazla proje desteği sağlanmasına olanak tanıyacaktır. Bu nedenle Adıyaman Üniversitesi, mensuplarına ait akademik çalışmaları mümkün olan en geniş kitlelere ulaştırabileceği bir açık erişim mekanizması ve bu kapsamda hizmet verecek bir açık erişim arşivi kurmaya karar vermiştir. Adıyaman Üniversitesi Kütüphanesi, üniversite araştırmacılarına ait çalışmaların uygun formatlarda derlenmesinde, uzun dönemli korunmasında ve en geniş şekilde erişime sunulmasında stratejik bir rol oynayacaktır.

POLİTİKA AMAÇLARI :

Adıyaman Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi ve Kurumsal Akademik Arşivde korunmasının sağlanması.

Adıyaman Üniversitesi bünyesinde üretilen akademik çalışmaların Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların mümkün olan en geniş çevrelerde erişime sunulmasının sağlanması.

KAPSAM :

Politika amaçlarının birinci maddesine göre, bu politika Adıyaman Üniversitesi tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen ve Adıyaman Üniversitesi Mensupları tarafından gerçekleştirilen tüm akademik çalışmaları kapsar.

Politika amaçlarının ikinci maddesine göre; bir açık erişim platformu geliştirilerek, dağıtık ortamda, Adıyaman Üniversitesi Mensuplarının (makale, kitap/kitap bölümleri, tez, proje, rapor, konferans bildirimleri/sunumlar, teknik dokümanlar, veri setleri, afiş, video kaydı vb.) yayınlarının Adıyaman Üniversitesi Açık Arşivi'ne girebilmesini ve bu kaynakların tüm paydaşlara telif haklarına dikkat edilecek şekilde sunulmasını kapsar.

Eğer bir Adıyaman Üniversitesi Mensubunun akademik çalışması daha önce farklı bir açık erişim arşivinde arşivlenmişse ve internet aracılığıyla erişilebilir durumda ise, Adıyaman Üniversitesi Kurumsal Arşiv sisteminde yeniden arşivlenmesine gerek yoktur.

TANIMLAR :

Adıyaman Üniversitesi Mensubu: Bu metinde Adıyaman Üniversitesi Akademisyenleri, Personeli ve Öğrencileri “Adıyaman Üniversitesi Mensupları” olarak adlandırılmışlardır.

Açık Erişim : Bir Adıyaman Üniversitesi Mensubu tarafından gerçekleştirilmiş akademik çalışmaya ücret ödemedi, engellenmedi, internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişilebilirliği ifade eder. Bu çalışmalar; hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanma hakkını kazanan makaleleri, tezleri, bildiri metinlerini, projelere ait çıktıları ve açık ders materyallerini içerir.

Kurumsal Akademik Arşiv : Adıyaman Üniversitesi Mensuplarının araştırmaları, aldıkları fonlar ve yaratıcı faaliyetleri sonucu ortaya çıkan tüm çalışmaların arşivlenerek açık erişime sunulduğu sistemi ifade eder.

Akademik Arşiv : Adıyaman Üniversitesi Mensuplarının araştırmaları, aldıkları fonlar ve yaratıcı faaliyetleri sonucu ortaya çıkan tüm çalışmaların arşivlenerek, açık erişime sunulmasını ifade eder.

İvedi Arşivleme/Opsiyonel Erişim : Akademik çalışmaların hakem denetiminden geçmiş biçimlerinin ivedilikle Adıyaman Üniversitesi Açık Arşiv sisteminde arşivlenmesi ve erişime açılması sürecini,

Arşivleme : Akademik çalışmaların Adıyaman Üniversitesi Arşiv sisteminde depolama sürecini,

Kişisel Arşivleme : Bir Adıyaman Üniversitesi Mensubunun entelektüel katkı sağladığı çalışmasını Adıyaman Üniversitesi Açık Arşivi'nde depolamasını içeren süreci ifade eder.

Ambargo : Araştırma sonuçlarının belli bir süre (6-12 ay) erişime kapalı tutulmasını ifade eder.

İLKELER :

Adıyaman Üniversitesi Mensupları, akademik çalışmalarının uzun dönemli derlenmesi ve korunması konusunda aşağıdaki koşulları kabul eder:

* Her Adıyaman Üniversitesi Mensubunun, entelektüel katkı sağladığı tüm akademik çalışmaların son versiyonları Adıyaman Üniversitesi Açık Erişim Arşivi'nde depolanır. Ambargo vb. koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş bazı bireysel çalışmalar bu ilkenin dışındadır.

* Adıyaman Üniversitesi Kütüphanesi, açık erişim olarak uygun şekilde yayınlanması için akademik çalışmalarını Adıyaman Üniversitesi Açık Arşivi'nde depolayan Adıyaman Üniversitesi Mensupları ile birlikte çalışır.

* Adıyaman Üniversitesi Kütüphanesi, Adıyaman Üniversitesi Açık Arşivi'nde yer alan tüm akademik çalışmaların derlenmesinin ve uzun dönemli korunmasının güvenli depolama ile gerçekleştirilmesini koordine eder.

Adıyaman Üniversitesi Mensupları yukarıda sıralanan koşullar ile birlikte, bir akademik dergide yayımlanması onaylanmış olan akademik çalışmalara en üst düzeyde erişimin desteklenmesi için aşağıdaki süreçleri takip etmeyi onaylar:

* **Depolama** : Her Adıyaman Üniversitesi Mensubu, hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayımlanması için onaylanmış makalesinin bu sürümünü Akademik Arşiv sisteminde ivedi olarak arşivler.

* **Açık Erişim/Seçimli Gecikmiş Açık Erişim** : Yazar, çalışmalarının kamuya ivedilikle açılması için depolama sürecinde kullanılan açık erişim yazılımının ayarlarını "Açık Erişime İvedilikle Sunulması" seçimiyle gerçekleştirmesi yönünde desteklenir. Yazarın yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim iki başlıkta uygulanacaktır:

. Kamuya Açık Erişim

. Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim (Ambargo süresi 12 (oniki) ayı geçmeyecektir.)

* **Lisanslama** : Her Adıyaman Üniversitesi Mensubu, entelektüel katkı sağladığı çalışmasının Adıyaman Üniversitesi Kütüphanesi tarafından işletilecek Adıyaman Üniversitesi Açık Arşivi'nde kamuya açık olarak açık dağıtım ve koruma prensiplerine uygun şekilde depolanacağını kabul eder. Yasal koşullar çerçevesinde, her Adıyaman Üniversitesi Mensubu çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını çiğnemeyecek şekilde tekelsiz olmayan, geri alınamaz ve tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile Adıyaman Üniversitesi Açık Arşivi'nde depolamaya onay verir. Bu politikanın onayı, Rektör veya görevlendirdiği bir sorumlu tarafından takip edilir.

* **Çok Yazarlı Çalışmalarda Depolama Sorumluluğu** : Adıyaman Üniversitesi Mensupları, birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliğinde hazırladıkları çalışmaları Adıyaman Üniversitesi Açık Arşivi'nde depolayabilirler. Birden fazla Adıyaman Üniversitesi Mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda ise, kaynağı Başyazar depolar.

Bu politikanın etkin biçimde uygulanabilmesi için aşağıdaki koşullara dikkat edilmelidir :

* Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğü, bu politikanın uygulanmasından sorumlu olacak ve gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve politikada yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.

* Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğü, bir Açık Erişim Danışma Kurulu kurulmasına öncülük ederek bu kurulun yürütücülüğünü üstlenecektir.

Adıyaman Üniversitesi Açık Erişim Danışma Kurulu :

- Rektör veya görevlendireceği Rektör yardımcısı
- Senato Temsilcisi (1)
- Sosyal Bilimler Enstitüsü Temsilcisi (1)
- Sağlık Bilimleri Enstitüsü Temsilcisi (1)
- Fen Bilimleri Enstitüsü Temsilcisi (1)
- Tıp Fakültesi Temsilcisi (1)
- Adıyaman Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Teknik Şube Müdürü'nden oluşacaktır.

* Açık Erişim Danışma Kurulu, bu politikanın yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılın sonunda takip eden dönemde ise her üç yılda bir, bu politikanın değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlü olacaktır. Kurul, gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumlu olacaktır. Öneri ve görüşler Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğü'ne sunulacaktır.